

2024-08-30

li.remissvar@regeringskansliet.se
li.smf@regeringskansliet.se

Ert dnr: LI2024/01199
Handläggare: Annarella Löfblad

Svensk Kollektivtrafiks remissvar rörande delbetänkandet SOU 2023:15 Förnybart i tanken, Ett styrmedelsförslag för en stärkt bioekonomi

Svensk Kollektivtrafik är bransch- och intresseorganisation för de regionala kollektivtrafikmyndigheterna och länstrafikbolagen i Sverige. Ett normalår görs mer än 1,7 miljarder resor i våra medlemmars trafik, vilket motsvarar 99 % av landets busstrafik och 90 % av landets persontågstrafik. Kollektivtrafiken leder i dag arbetet mot ett fossilfritt transportsystem. Den upphandlade busstrafiken drivs i dag till 95 procent av förnybara drivmedel eller el. Spårvagns- och tunnelbanetrafiken drivs helt med el och tågtrafiken drivs nästan helt med el. Våra medlemmar ansvarar också helt eller delvis för färdtjänst, riksfärdtjänst, sjukresor och skolskjuts.

Sammanfattning av förslaget

Delbetänkande är ett uppdrag att:

- Analysera genomförbarheten i och, om utredaren bedömer det lämpligt, föreslå åtgärder som främjar effektiv produktion av flytande biodrivmedel baserat på inhemska råvaror i Sverige, inklusive förslag till långsiktigt produktionsstöd för ökad produktion av flytande hållbara förnybara drivmedel.
- Analysera vilken roll svensk produktion av förnybara drivmedel kan ha för att nå energi- och klimatpolitiska mål samt bidra till tillväxt och sysselsättning i hela landet och stärkt försörjningstrygghet
- Analys av genomförbarheten i att föreslå alternativa produktionsstöd för flytande hållbara förnybara drivmedel och dess mellanprodukter som på ett ändamålsenligt och effektivt sätt bidrar till målen ovan, och
- Analys om, och i sådant fall hur, ett produktionsstöd kan ersätta nuvarande skattenedsättningar som medel för att främja svenskproducerade flytande rena och höginblandade biodrivmedel.

Utredningen föreslår en vision samt effekt- och etappmål.

Vision: År 2045 har Sverige en inhemsk produktion av flytande förnybara drivmedel och mellanprodukter som är minst av samma storleksordning som landets behov. Produktionen sker med en hög andel inhemska råvaror. Den ökade inhemska produktionen av förnybara drivmedel och mellanprodukter har

SVENSKKOLLEKTIVTRAFIK

bidragit till hållbar tillväxt, ökad sysselsättning och stärkt försörjningstrygghet av drivmedel i hela landet. Den har även bidragit till nya bioraffinaderier och framställning av andra biobaserade produkter som ersätter fossilbaserade produkter

Önskad effekt år 2045

- Ökat förädlingsvärde inom bioekonomisektorn
- Inga nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären
- Mängden inhemsk producerad förnybara flytande drivmedel täcker Sveriges behov av drivmedel

Mål 2035

- Det produceras minst 20 TWh förnybara flytande drivmedel och mellanprodukter i Sverige från ny teknik per år

Utredningen föreslår att ett kompletterande, flexibelt och långsiktigt styrmedel införs i form av intäktsgarantier för tillkommande inhemsk produktion av flytande förnybara drivmedel och mellanprodukter. Styrmedlet är ett konkurrensutsatt anbudsfordfarande och innebär att intäktsgarantier betalas i efterskott, under en tioårsperiod, baserat på mellanskillnaden mellan priset på en referensprodukt och angivet anbudspris.

Svensk Kollektivtrafiks yttrande

Svensk Kollektivtrafik har länge efterfrågat en nationell strategi för biodrivmedelsförsörjning och produktion varför vi är positiva till utredningens förslag. Utformningen av det föreslagna styrmedlet lämnar vi inga synpunkter på.

Utredningen vill med förslagen öka användning av förnybara drivmedel för att nå energi- och klimatpolitiska mål och möta den drivmedelsefterfrågan som kommer att finnas. Dock vill vi poängtera att för att nå uppsatta klimatmål åren 2030 och 2045 är det av yttersta vikt att även transportefterfrågan minskar och att transporteffektiviteten ökar. Kollektivtrafiken är ett effektivt medel för detta. Att öka kollektivtrafikens marknadsandel minskar dessutom transportsektorns utsläpp.

Svensk Kollektivtrafik har tagit fram ett [40-punktsprogram](#) för minskade utsläpp av växthusgaser och ökad transporteffektivitet genom ökad kollektivtrafikandel, med konkreta politiska förslag till riksdag, regering och kommuner. Vi föreslår bl.a.

- Förmånsskatten på månadskort och årskort i kollektivtrafiken ska tas bort
- Reseavdraget ska ersättas av en färdmedelsneutral skattereduktion för arbetsresor

SVENSK KOLLEKTIVTRAFIK

- Underhållet av de banor som är viktig för pendel- och regionaltågstrafiken ska öka
- Statligt stöd för lokal och regional kollektivtrafik i bostadsområden som håller på att byggas ska införas.

I utredningen står att mer än 75 procent av antalet fordonskilometer i kollektivtrafiken utgörs av förnybara drivmedel, och cirka 50 procent av dessa fordonskilometer har uppnåtts med flytande förnybara drivmedel. Under 2023 kördes 95 procent av kollektivtrafiken med buss på förnybara drivmedel eller el. Regional- och pendeltågstrafiken drivs så gott som helt med el och spårvagns- och tunnelbanetrafiiken körs endast på el.

Ett strukturerat och målmedvetet arbete för att minska utsläppen ligger bakom dessa siffror, kollektivtrafiken började tidigt att ställa krav på förnybara bränslen. De långa avtalstiderna som i utredningen noteras som begränsande har fungerat som stabilitet och tydlighet i upphandlingar och givit långsiktighet för t.ex. investeringar.

Elektrifieringen av kollektivtrafiken går snabbt och även här ligger kollektivtrafiken i framkant, 2030 kan hälften av den upphandlade kollektivtrafikens bussar vara elektriska. Men det betyder också att hälften av bussarna behöver drivas på flytande drivmedel eller gas.

Utredningen tar även upp frågan om reservkraft i beredskapssyfte och att visionen är att regionerna ska ha tillräckligt med reservkraft 2045 till bl.a. kollektivtrafik.

För att långsiktigt kunna planera för vilka bränslen som är bäst att använda framöver samt planera för reservkraft behövs tydlighet och långsiktighet i den nationella drivmedelspolitiken vid sidan av EU- styrning som skapar förutsättningar för aktörer att strategiskt minska utsläppen.

SVENSK KOLLEKTIVTRAFIK

Johan Wadman
VD